

Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

Mijnbouwwet

Vergunning artikel 151 Mijnbouwbesluit

Sibbergroeve te Valkenburg aan de Geul

Zaaknummer: 2018-200818

Kenmerk: 2018/17345
Verzonden: 19 maart 2018

d.d. 15 maart 2018

INHOUDSOPGAVE

1	De aanvraag	3
2	Procedure	3
3	Belangenafweging	3
3.1	Beleid	4
3.2	Beoordeling van de aanvraag	5
4	Besluit	8
5	Voorschriften	9
6	De bij dit besluit horende groevekaart	12
7	Rechtsbescherming	13
8	Ondertekening	13
9	Afschriften	13

Bijlage 1 - Handreiking gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven

Bijlage 2 - Aanvraag artikel 151 Mijnbouwbesluit voor de Sibbergroeve d.d. 30 januari 2018

1 De aanvraag

Op 30 januari 2018 hebben wij een aanvraag ontvangen van XXXX, Bergstraat 31, 6301 AB, Valkenburg aan de Geul (hierna “aanvrager” genoemd), om een vergunning op grond van artikel 151 van het Mijnbouwbesluit (Stb. 2002, 604) voor gebruik, anders dan het winnen van kalksteen, van een gedeelte van de groeve plaatselijk bekend als de “Sibbergroeve” (hierna: groeve) gelegen te Sibbe, zoals weergegeven op de groevekaart in hoofdstuk 6.

De groeve is gelegen in de gemeente Valkenburg aan de Geul. De ingang van de groeve ligt op het perceel kadastraal bekend Valkenburg, sectie C, nummer 3629, gelegen in het dorp Sibbe. De coördinaten van de hoofdingang van de groeve zijn X 186.204, Y 317.533.

Concreet vraagt aanvrager een vergunning aan voor een gedeelte van de Sibbergroeve om deze te gebruiken als aan- en afvoerroute ten behoeve van de kalksteenwinning, voor opslag van gewonnen mergel en machines die gebruikt worden bij de winning en transport van mergel, als werkplaats en voor rondleidingen, waarbij er sprake is van intensief gebruik. Het betreffende gedeelte van de groeve heeft een oppervlakte van ongeveer 1,31 ha.

2 Procedure

De aanvraag is afgehandeld met toepassing van titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht.

3 Belangenafweging

Ingevolge het bepaalde in artikel 151, tweede lid, juncto artikel 146, tweede lid, van het Mijnbouwbesluit, worden aanvragen om een vergunning voor gebruik van een groeve voor een ander doeleinde dan het winnen van kalksteen slechts getoetst aan het belang van de bescherming van de veiligheid met het oog op instorting. In het belang van de veiligheid met het oog op instorting kunnen aan de vergunning voorschriften worden verbonden of kan deze onder beperkingen worden verleend.

3.1 Beleid

3.1.1 Intensief en extensief gebruik

De laatste 400 jaar is er in de mergelgroeven in Zuid-Limburg commercieel kalksteen gewonnen. Tegenwoordig wordt alleen nog in de groeve van Sibbe (gemeente Valkenburg aan de Geul) kalksteen gewonnen. Veel ondergrondse groeven worden momenteel voor andere doeleinden gebruikt dan kalksteenwinning. Ook hiervoor is een vergunning nodig op basis van het Mijnbouwbesluit.

In het Mijnbouwbesluit en de Mijnbouwregeling zijn artikelen opgenomen over metingen naar de gesteentemechanische veiligheid van een groeve en maatregelen ter bescherming van de veiligheid van een groeve met het oog op instorting. Artikel 1.9.2, onder f, van de Mijnbouwregeling bepaalt bijvoorbeeld dat bij de aanvraag om een vergunning tot gebruik van een groeve voor andere doeleinden dan kalksteenwinning, een beschrijving van de wijze waarop en de frequentie waarmee de metingen naar de gesteentemechanische veiligheid in de groeve worden uitgevoerd, dient te worden verstrekt. De wijze waarop en de frequentie waarmee deze metingen op grond van artikel 152, tweede lid, sub b, van het Mijnbouwbesluit moeten worden uitgevoerd is afhankelijk van de intensiteit van het gebruik van de groeve en de ervaring van de gebruikers en/of bezoekers van de groeve. In verband hiermee wordt bij de vergunningverlening gebruik gemaakt van de bij dit besluit behorende “Handreiking gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven van 27 oktober 2010”, waarin onderscheid wordt gemaakt tussen intensief en extensief gebruik van een groeve en het gebruik van een groeve door erkende berglopers.

Een volledige controle van de gesteentemechanische veiligheid (dus naar pilaar- en plafondstabiliteit) van een groeve is noodzakelijk bij intensief gebruik van de groeve. Indien de groeve hetzij wordt gebruikt door de zogenaamde erkende berglopers, hetzij slechts extensief wordt gebruikt, kan worden volstaan met een quickscan van de gesteentemechanische veiligheid van de groeve.

Onder extensief gebruik wordt verstaan het incidenteel gebruik van een groeve door één of enkele personen. Voorbeelden van extensief gebruik kunnen zijn:

- Onderzoek: (cultuur)historisch, flora/fauna (bijv. vleermuistellingen), geologisch, genealogisch, aardkundig.
- Incidenteel kleinschalig bezoek aan de groeve van personen onder begeleiding.

Onder extensief gebruik wordt niet verstaan het regelmatig gebruik van een groeve door enkele of meerdere personen of het incidenteel gebruik door grote groepen.

Intensief gebruik van een groeve is alle gebruik van een groeve dat niet kan worden aangemerkt als extensief gebruik of als gebruik door erkende berglopers.

In het geval sprake is van gebruik door erkende berglopers, speelt de grootte van de bezoekersgroep en de frequentie van het gebruik geen rol. Erkende berglopers hebben immers een opleiding (theorie en praktijk) in de gesteentemechanische veiligheid van groeven succesvol afgerond, hebben een minimum aantal uren in de groeven gelopen en kennen de weg in die groeven waarvoor zij zijn erkend goed. Hierdoor zijn zij in staat om wijzigingen in de gesteentemechanische veiligheid van de groeve op te merken en daar adequaat op te reageren.

Uit de aanvraag zal daarom duidelijk moeten blijken voor welke activiteiten de groeve gebruikt zal gaan worden of de gebruikers van de groeve erkende berglopers zijn en, indien zij dat niet zijn, hoe vaak, hoelang en met hoeveel personen de groeve zal worden betreden. Het totaal aantal uren dat jaarlijks personen die niet als bergloper zijn erkend in de groeve aanwezig zijn, bepaalt in belangrijke mate of sprake is van intensief of extensief gebruik. De uiteindelijke beoordeling of het gebruik intensief of extensief is, is ter beoordeling van ons college in het kader van de vergunningverlening.

Bij extensief gebruik van een groeve is de kans op ongelukken ten gevolge van een instorting in beginsel geringer dan bij intensief gebruik. Toch dient ook bij extensief gebruik de gesteentemechanische veiligheid beoordeeld te worden, omdat anders geheel geen uitspraak gedaan kan worden over de kans op een ongewenste gebeurtenis. Bij de aanvraag om een vergunning voor extensief gebruik van een groeve dient een kaart gevoegd te worden waarop de (in gesteentemechanisch opzicht) veilige gebieden zijn aangegeven. De veiligheid moet zijn vastgesteld door minimaal een visuele inspectie waarbij zowel plafond- als pilaar- als groevestabiliteit zijn beoordeeld door iemand met voldoende deskundigheid. De bevindingen van deze inspectie worden ook in een rapport vastgelegd. Omdat de pilaar- en plafondstabiliteit in de tijd kan veranderen, wordt in het rapport beschreven wanneer een volgend onderzoek nodig wordt geacht.

3.1.2 Deskundige

Alleen een deskundige op het gebied van de gesteentemechanische veiligheid van mergelgroeven kan vaststellen of een groeve veilig is voor intensief dan wel extensief gebruik. In de eerdergenoemde Handreiking van 27 oktober 2010 wordt nader omschreven aan welke criteria moet worden voldaan om als “deskundige” te kunnen worden beschouwd.

3.2 Beoordeling van de aanvraag

Zoals onder 1 is toegelicht, is een vergunning aangevraagd voor het voorgenomen dagelijkse gebruik:

- als aan- en afvoerroute ten behoeve van de kalksteenwinning;
- voor opslag van gewonnen mergel voor elders in de groeve gewonnen mergel;
- voor het tijdelijk stallen van machines die gebruikt worden bij de winning en transport van mergel;
- als werkplaats;
- voor rondleidingen.

Gelet op dit voorgenomen gebruik dient de aanvraag te worden beschouwd als een aanvraag om vergunning voor intensief gebruik van het betreffende gedeelte van de groeve.

Ingevolge het bepaalde in artikel 151, tweede lid, juncto artikel 146, tweede lid, van het Mijnbouwbesluit, worden aanvragen om een vergunning of tot wijziging van een verleende vergunning voor gebruik van een groeve voor een ander doeleinde dan het winnen van kalksteen slechts getoetst aan het belang van de bescherming van de veiligheid met het oog op instorting. Concreet betekent dit dat de aangevraagde vergunning slechts kan worden geweigerd, dan wel voorschriften aan de vergunning worden verbonden, ter bescherming van de veiligheid met het oog op instorting.

Onderzoeksrapporten

Bij de aanvraag heeft de aanvrager de volgende resultaten overgelegd van onderzoeken naar de groevestabiliteit in de Sibbergroeve:

1. XXXX., genaamd 'Inspectie aan/afvoerroutes Sibbergroeve en opslaglocaties buiten de werkfronten', d.d. 3 december 2016;
 2. Wiel Felder, genaamd 'Periodieke controle pilaarstabiliteit Sibbergroeve', d.d. 8 januari 2018;
 3. Wiel Felder, genaamd 'Periodieke controle pilaarstabiliteit Sibbergroeve', d.d. 30 juni 2017;
 4. Wiel Felder, genaamd 'Periodieke controle pilaarstabiliteit Sibbergroeve', d.d. 6 januari 2016;
 5. GeoControl, genaamd 'Inspectie geopende markers Sibbergroeve', d.d. 22 juni 2017;
 6. GeoControl, genaamd 'Inventarisatie stabiliteit en milieuonvriendelijke situaties in de Sibbergroeve', d.d. juni 2005;
 7. GeoControl, genaamd 'Controle pilaarstabiliteit Sibbergroeve', d.d. 23 juli 2013;
 8. GeoControl, genaamd 'Voorstel controles pilaarstabiliteit Sibbergroeve en Gemeentegroeve', d.d. 7 juli 2014;
 9. GeoControl, genaamd 'De stabiliteit van gebied O3c in de Sibbergroeve', d.d. februari 2009;
 10. GeoControl, genaamd 'De stabiliteit van gebied N2A in de Sibbergroeve', d.d. augustus 2007.
- De bevindingen van de onderzoeken zijn als volgt:

1. XXXX., genaamd 'Inspectie aan/afvoerroutes Sibbergroeve en opslaglocaties buiten de werkfronten', d.d. 3 december 2016

De groevestabiliteit van de groeve is gecontroleerd door middel van een visuele inspectie en het afkloppen van het dak. Naar aanleiding van deze controle zijn de loszittende delen verwijderd. Volgens het rapport is het gecontroleerde gedeelte van de groeve veilig voor het door de aanvrager beoogde gebruik.

Geadviseerd wordt de groevestabiliteit (dak en pilaar) vóór 1 januari 2019 weer te laten controleren door een onafhankelijke deskundige als bedoeld in de als bijlage 1 bij dit besluit gevoegde 'Handreiking gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven van 27 oktober 2010'.

Bovengenoemde onderzoeksinspanningen zijn verwoord in het aan de vergunning verbonden voorschrift 2.2.

2. Wiel Felder, genaamd 'Periodieke controle pilaarstabiliteit Sibbergroeve', d.d. 8 januari 2018
3. Wiel Felder, genaamd 'Periodieke controle pilaarstabiliteit Sibbergroeve', d.d. 30 juni 2017
4. Wiel Felder, genaamd 'Periodieke controle pilaarstabiliteit Sibbergroeve', d.d. 6 januari 2016
5. GeoControl, genaamd 'Inspectie geopende markers Sibbergroeve', d.d. 22 juni 2017
6. GeoControl, genaamd 'Inventarisatie stabiliteit en milieuonvriendelijke situaties in de Sibbergroeve', d.d. juni 2005
7. GeoControl, genaamd 'Controle pilaarstabiliteit Sibbergroeve', d.d. 23 juli 2013
8. GeoControl, genaamd 'Voorstel controles pilaarstabiliteit Sibbergroeve en Gemeentegroeve', d.d. 7 juli 2014

In rapport 6 wordt aanbevolen om de deelgebieden O1a, O1b, O1c, O2, O3a, O3c en O3d te monitoren via een meetsysteem dat gekoppeld is aan een visuele inspectie. In de overige 18 deelgebieden is 1 à 2 maal per jaar een visuele inspectie voldoende.

In de rapporten 7 en 8 worden aanbevelingen gedaan betreffende inspecties van de pilaren en de daarop aangebrachte markers in de Sibbergroeve als de meetinstrumenten nog niet zijn aangebracht. Aangezien het meetsysteem nog niet aangebracht is, wordt er nog steeds volgens deze methode gecontroleerd. Deze controles zijn verwoord in de rapporten 2 t/m 5.

In rapport 3 is bij een drietal markers haarscheurvorming geconstateerd. Deze 3 markers zijn vervolgens door GeoControl gecontroleerd (rapport 5).

Er wordt geconcludeerd dat de haarscheurvormingen in dit geval geen teken zijn voor een pilaarstorting op de korte termijn. Markers gaan namelijk al open bij zeer geringe pilaarverkortingen van enkele duizendsten van een mm. Een marker kan ook opengaan door uitdroging of doordat iemand tegen een pilaar stoot. Daarnaast wordt opgemerkt dat van de 51 markers er maar 3 zijn geopend. Verder is het gebied in de directe omgeving van de verbroken markers gecontroleerd op verse pilaarschade. Deze is niet geconstateerd. De drie markers zijn na inspectie weer geheel dichtgemaakt.

Bij de overige markers is geen toename van de pilaardrukschade geconstateerd.

De resterende deelgebieden zonder markers zijn eveneens gecontroleerd en hier is geen toename van de pilaardrukschade geconstateerd.

Tijdens de laatste controle (rapport 2) is er geen toename van de pilaardrukschade geconstateerd.

Bovengenoemde onderzoeksinspanningen (voortkomend uit de rapportages 2 t/m 8) zijn verwoord in het aan de vergunning verbonden voorschrift 2.3.

9. GeoControl, genaamd 'De stabiliteit van gebied O3c in de Sibbergroeve', d.d. februari 2009

10. GeoControl, genaamd 'De stabiliteit van gebied N2A in de Sibbergroeve', d.d. augustus 2007

In de deelgebieden N2a en O3c is in 2007 en 2009 aanvullend onderzoek uitgevoerd. In deze rapporten wordt geconcludeerd dat er geen gevaar voor pilaarinstorting is voor de korte- tot middellange termijn en dat ook op de lange termijn een pilaarinstorting zeer onwaarschijnlijk is. Zoals hierboven reeds vermeld is in de rapporten 7 en 8 aangegeven hoe en hoe vaak de controles plaats dienen te vinden.

Betreding delen buiten vergunde gebied

Standaard is de verplichting om de gangdelen die niet betreden mogen worden volgens de vergunning ontoegankelijk te maken. In de hier voorliggende vergunning wordt er echter geen voorschrift opgenomen om deze maatregelen te treffen. Het aangevraagde gebied is namelijk geheel gelegen in een ruimer gebied dat extensief gebruikt mag worden op basis van een vigerende Mijnbouwwetvergunning verleend aan de gemeente Valkenburg aan de Geul. Dit gebied wordt gecontroleerd en is veilig om (extensief) te betreden. De delen van de groeve die niet betreden mogen worden, grenzen aan het gebied dat is opgenomen in de voornoemde vergunning van de gemeente Valkenburg aan de Geul waarin de verplichting tot afzetten van de niet te betreden gangdelen reeds is opgenomen.

Conclusie

Gezien het vorenstaande, bestaat er vanuit het belang van de bescherming van de veiligheid met het oog op instorting geen aanleiding om de aangevraagde vergunning te weigeren. De vergunning kan worden verleend, onder het stellen van beperkingen en voorschriften in het belang van de veiligheid met het oog op instorting.

4 Besluit

Gedeputeerde Staten van Limburg besluiten,

Gelet op het bepaalde in artikel 52 van de Mijnbouwwet, de artikelen 151 en 152 van het Mijnbouwbesluit en artikel 1.9.2 van de Mijnbouwregeling, alsmede gezien het vorenoverwogene, aan XXXX, Bergstraat 31, 6301 AB, Valkenburg aan de Geul,

1. vergunning te verlenen voor het gebruik van het betreffende gedeelte van de Sibbergroeve voor intensief gebruik, zoals beschreven in de aanvraag of daarna gemeld ontvangen op 30 januari 2018 en met (licht- en donker)blauw weergegeven gangdelen, weergegeven in de bij dit besluit behorende groevekaart in hoofdstuk 6;
2. de aanvraag ontvangen op 30 januari 2018 deel te laten uitmaken van de vergunning, behoudens en voor zover daarvan bij dit besluit niet wordt afgeweken;
3. aan de vergunning de beperkingen te stellen en voorschriften te verbinden, zoals opgenomen in hoofdstuk 5.

5 Voorschriften

1. Geldigheidsbepalingen

- 1.1 De vergunning treedt in werking met ingang van de dag na die waarop het besluit is bekend gemaakt.
- 1.2 De in de groevekaart, hoofdstuk 6, met (licht- en donker)blauw aangegeven gangdelen mogen betreden worden. De met wit aangegeven gangdelen mogen in het kader van onderhavige vergunning niet betreden worden.
- 1.3 De aan deze vergunning gestelde beperkingen en verbonden voorschriften kunnen worden gewijzigd indien dat gerechtvaardigd wordt door het belang van bescherming van de veiligheid met het oog op instorting.
- 1.4 Onverminderd de bevoegdheid om een last onder bestuursdwang dan wel een last onder dwangsom op te leggen, kan deze vergunning ingetrokken worden indien op enig moment wordt gehandeld in strijd met deze vergunning of de daaraan verbonden voorschriften.

2. Gesteentemechanische veiligheid

- 2.1 De gesteentemechanische veiligheid van de groeve dient periodiek te worden bepaald door metingen van de grovestabiliteit door een onafhankelijke deskundige als bedoeld in de als bijlage 1 bij dit besluit gevoegde “Handreiking gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven van 27 oktober 2010”, in opdracht van de vergunninghouder. De metingen betreffen visueel en instrumenteel onderzoek.
- 2.2 De grovestabiliteit (pilaar- en plafondstabiliteit) van het gedeelte van de groeve waarvan op grond van deze vergunning gebruik mag worden gemaakt dient, conform het gestelde in het bij de aanvraag gevoegde rapport van Mergelbouwsteen Kleijnen b.v., genaamd ‘Inspectie aan/afvoerroutes Sibbergroeve en opslaglocaties buiten de werkfronten, d.d. 3 december 2016, vóór 1 januari 2019 in opdracht van de vergunninghouder, te worden onderzocht zoals beschreven in bijlage 1 ‘Handreiking gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven van 27 oktober 2010’.

De frequentie en aard van de hierna volgende onderzoeken naar de grovestabiliteit dienen in overeenstemming met de aanbevelingen bedoeld in voorschrift 2.4 te worden uitgevoerd.

- 2.3 De pilaarstabiliteit van het gedeelte van de groeve waarvan op grond van deze vergunning gebruik mag worden gemaakt dient, conform het gestelde in het bij de aanvraag gevoegde rapport van GeoControl genaamd ‘Voorstel controles pilaarstabiliteit Sibbergroeve en Gemeentegroeve’, d.d. 7 juli 2014, in opdracht van de vergunninghouder, te worden onderzocht zoals beschreven in bijlage 1 ‘Handreiking gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven van 27 oktober 2010’ als volgt:

- Deelgebieden O1a (O1b, O1c, O2, O3a, O3c, O3d) en N2a vóór 1 juli 2018 visueel inspecteren inclusief de markers;
- Deelgebieden (N2b,) N3a, N3c, N4a t/m N4g, en N5a (N5b) vóór 1 januari 2019 visueel inspecteren.

De frequentie en aard van de hierna volgende onderzoeken naar de groevestabiliteit dienen in overeenstemming met de aanbevelingen bedoeld in voorschrift 2.4 te worden uitgevoerd.

- 2.4 De onafhankelijke deskundige vertaalt de resultaten van het onderzoek naar de gesteentemechanische veiligheid, als bedoeld in voorschriften 2.2 en 2.3, binnen 3 maanden na uitvoering van deze metingen in aanbevelingen. Deze aanbevelingen dienen tenminste te omvatten de termijn waarbinnen opvolgend onderzoek naar de groevestabiliteit door een onafhankelijke deskundige dient plaats te vinden, de aard van dit onderzoek en – zo daartoe aanleiding bestaat – de overige te treffen maatregelen om de gesteentemechanische veiligheid van de groeve te waarborgen. De aanbevelingen dienen door de vergunninghouder zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval binnen de door de onafhankelijke deskundige aanbevolen termijn, te worden opgevolgd. Van het opvolgen van bedoelde aanbevelingen binnen deze termijn kan uitsluitend ingeval van dringende redenen worden afgeweken, nadat ons college op een daartoe strekkend verzoek schriftelijk heeft ingestemd met een daarbij te bepalen langere termijn voor het opvolgen van de aanbevelingen.
- 2.5 Indien tussentijds blijkt dat de gesteentemechanische veiligheid van het gedeelte van de groeve waarvan op grond van deze vergunning gebruik mag worden gemaakt in gevaar kan komen, dan wordt, onverminderd de desbetreffende mededeling aan ons college als bedoeld in artikel 159 van het Mijnbouwbesluit, in opdracht van de vergunninghouder, door een onafhankelijke deskundige onverwijld aanvullend onderzoek naar de groevestabiliteit verricht.
- 2.6 Zo spoedig mogelijk doch uiterlijk 14 dagen na de in voorschrift 2.4 genoemde termijn van 3 maanden verstrekt de vergunninghouder de resultaten van het onderzoek naar de gesteentemechanische veiligheid en de aanbevelingen van de onafhankelijke deskundige aan ons college.
- 2.7 In geval van overtreding van voorschrift 2.4 mag geen gebruik meer worden gemaakt van de vergunning, totdat de aanbevelingen van de onafhankelijke deskundige zijn opgevolgd.

3. **Verandering doeleinden van gebruik**

- 3.1 De vergunning geldt tevens voor een ander doeleinde van gebruik dat niet is voorzien in de vergunning, onder voorwaarde dat:
- a. het belang van de veiligheid met het oog op instorting is gewaarborgd;
 - b. het voornemen tot het gebruik voor dat andere doeleinde door de vergunninghouder tenminste 4 weken tevoren schriftelijk aan ons college is gemeld, en
 - c. ons college aan de vergunninghouder schriftelijk heeft verklaard geen bedenkingen te hebben tegen het voorgenomen andere doeleinde van gebruik.

- 3.2 De verklaring als bedoeld in het eerste lid, onder c, kan slechts worden geweigerd ter bescherming van de veiligheid met het oog op instorting.
- 3.3 Bij de verklaring als bedoeld in het eerste lid, onder c, kunnen in het belang van de veiligheid met het oog op instorting beperkingen worden gesteld aan het voorgenomen andere doeleinde van gebruik.
- 3.4 Het eerste lid is niet van toepassing buiten het gebied waarvoor de vergunning geldt of op het winnen van kalksteen.

6 De bij dit besluit horende groevekaart

7 Rechtsbescherming

Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener; de datum; een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht alsmede de redenen van het bezwaar (motivering). Het bezwaarschrift moet worden gericht aan: Gedeputeerde Staten van Limburg, Juridische Zaken en Inkoop, team Rechtsbescherming; Postbus 5700; 6202 MA Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.limburg.nl en klik vervolgens op 'e-loket'.

Als u een bezwaarschrift heeft ingediend, dan kunt u tevens een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg, locatie Maastricht, sector Bestuursrecht, Postbus 1988, 6201 BZ Maastricht. U kunt ook digitaal een verzoek indienen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

8 Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

drs. M.G.P.I. Arts
Kwartiermaker Vergunningen
Toezicht en Handhaving (VTH)

9 Afschriften

Een afschrift van dit besluit hebben wij gezonden aan:

- XXXX, Bergstraat 31, 6301 AB, Valkenburg aan de Geul., als beschikking op de aanvraag;
- Burgemeester en Wethouders van de gemeente Valkenburg aan de Geul, Postbus 998 6300 AZ Valkenburg, ter kennisneming;
- XXXX, Oud Valkenburg 2a, 6305 AB, Schin op Geul, ter kennisneming.;
- Mergelspecialiteitenbedrijf XXXX, Aan de Fremme 51, 6269 BK, Margraten, ter kennisneming.

Bijlage 1 - Handreiking gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven

Inleiding

De laatste 400 jaar is er in de mergelgroeven in Zuid-Limburg commercieel mergel gewonnen. Tegenwoordig wordt alleen nog in de groeve van Sibbe (gemeente Valkenburg aan de Geul) mergel gewonnen. Veel groeven worden momenteel voor andere doeleinden gebruikt dan mergelwinning. Evenals voor de winning van mergel is voor dit gebruik een vergunning nodig op grond van de Mijnbouwwetgeving. Criterium bij de verlening van deze vergunningen en de aan de vergunningen te verbinden voorschriften is de gesteentemechanische veiligheid van de betreffende groeve met het oog op instorting.

Gebruik groeve voor ander doeleinden dan winning

De volgende categorieën gebruik van een groeve worden onderscheiden:

1. Extensief gebruik (door niet erkende berglopers)
2. Intensief gebruik (door niet erkende berglopers)
3. Gebruik door erkende berglopers

Extensief gebruik van een groeve

Onder extensief gebruik wordt verstaan het incidenteel beperkt gebruik van een groeve door één of enkele, niet als bergloper erkende personen, waarbij wordt verstaan onder:

- a. incidenteel: maximaal 10 bezoeken per jaar per groeve hectare;
- b. beperkt: maximaal 100 gebruiksuren per jaar per groeve hectare;
- c. enkele personen = groepen bestaand uit maximaal 5 personen¹ waarvan minimaal 1 persoon de weg in de groeve kent en in staat is onveilige situaties te herkennen.

Indien een groeve wordt gebruikt door meerdere vergunninghouders dan moet het totaal aantal toegestane bezoeken worden verdeeld over deze vergunninghouders.

Voorbeelden van extensief gebruik kunnen zijn:

- incidenteel onderzoek: (cultuur)historisch, flora/fauna (bijv. vleermuistellingen), geologisch, genealogisch, aardkundig.
- Incidenteel kleinschalig bezoek aan de groeve van personen onder begeleiding.

Intensief gebruik van een groeve

Intensief gebruik van een groeve is alle gebruik van een groeve dat niet kan worden aangemerkt als extensief gebruik of als gebruik door erkende berglopers. Intensief gebruik is bijvoorbeeld het regelmatig gebruik van een groeve voor het houden van rondleidingen, het gebruik als restaurant of het houden van een kerstmarkt.

¹ Meerdere groepen mogen zich op hetzelfde moment in de groeve bevinden zolang deze groepen zich op een zodanige afstand van elkaar bevinden dat de groepen duidelijk van elkaar te onderscheiden zijn.

Een incidentele rondleiding met een groep bestaand uit niet meer dan 5 personen kan als extensief gebruik worden beschouwd, iedere rondleiding met een groep van meer dan 5 personen die geen erkende berglopers zijn valt per definitie in de categorie intensief gebruik.

Gebruik door erkende berglopers

Berglopers zijn ervaren wandelaars in de onderaardse gangenstelsels van de mergelgroeven. Bij wijze van hobby doen zij bijvoorbeeld onderzoek naar de flora, fauna en geologie van de gangenstelsels, de historie van de groeven en dragen zij bij aan het onderhoud en behoud van de groeven. Uit de aanvraag c.q. de vergunning moet blijken wat het gebruik door erkende berglopers concreet inhoudt

Berglopers die zijn erkend vormen de derde categorie ander gebruik van een groeve. Deze erkende berglopers hebben een opleiding (theorie en praktijk) in de gesteentemechanische veiligheid van groeven succesvol afgerond, hebben een minimum aantal uren in de groeven gelopen en kennen de weg in die groeven waarvoor zij zijn erkend goed (zie bijlage A). Hierdoor zijn zij, in tegenstelling tot degenen die slechts incidenteel een groeve bezoeken, in staat om wijzigingen in de gesteentemechanische veiligheid van de groeve op te merken en daar adequaat op te reageren.

Indien erkende berglopers bezoekers meenemen in een groeve dan valt dit bezoek door deze niet als bergloper erkende personen niet onder de categorie gebruik door erkende berglopers.

Een vergunning voor extensief gebruik van een groeve kan op verzoek van de aanvrager tevens worden verleend voor gebruik door erkende berglopers. Uiteraard kan van dit onderdeel van de vergunning slechts daadwerkelijk gebruik worden gemaakt indien voor de betreffende groeve berglopers erkend zijn en het door de vergunninghouder gehanteerde (zorg)systeem van erkenning van berglopers tijdig is gemeld bij het bevoegd gezag.

Controle gesteentemechanische veiligheid

Gebruik groeve	Controle
▪ Intensief	Pilaar-, en plafondstabiliteit
▪ Extensief	Quickscan
▪ Erkende berglopers	

De wijze waarop en de frequentie waarmee de gesteentemechanische veiligheid van een groeve moet worden gemeten is afhankelijk van het gebruik van de groeve en de ervaring van de bezoekers van de groeve. Een volledige controle van de gesteentemechanische veiligheid (dus naar pilaarstabiliteit en plafondstabiliteit) van een groeve is noodzakelijk bij intensief gebruik van de groeve door personen die geen of weinig ervaring met groeven hebben. In geval de groeve wordt gebruikt door erkende berglopers of slechts extensief wordt gebruikt kan worden volstaan met een quickscan. In bijlage B wordt aangegeven op welke wijze de gesteentemechanische veiligheid van een groeve kan worden gecontroleerd.

De gesteentemechanische veiligheid van een groeve wordt in beginsel bepaald door deskundigen. In Nederland zijn er geen richtlijnen voor de deskundigheid op het gebied van de gesteentemechanische veiligheid van groeven. Evenmin bestaat er een opleiding tot 'mergeldeskundige'. Daarom wordt in bijlage C nader omschreven wanneer sprake is van deskundigheid, waarbij voor het verkrijgen van een vergunning geldt dat de uiteindelijke beoordeling van voldoende deskundigheid bij het bevoegd gezag ligt. Uit de aanvraag dient te blijken aan welke deskundigheid is voldaan.

Beheer

Voor het beheer van een groeve is geen vergunning op grond van de Mijnbouwwetgeving vereist. Beheer houdt verband met de bijzondere relatie van een eigenaar of anderszins zakelijk of persoonlijk gerechtigde met de desbetreffende groeve. Het gaat om activiteiten waarvan naar hun aard niet te verwachten is dat zij gevolgen kunnen hebben voor de veiligheid van de groeven met het oog op instorten. Integendeel, het gaat juist om activiteiten die nodig zijn om de veiligheid van de groeven te behouden of te vergroten.

Het vorenstaande betekent overigens niet dat eigenaren of anderszins persoonlijk of zakelijk gerechtigden daarmee zonder meer zijn aan te merken als deskundigen op het gebied van mergelgroeven, die bijvoorbeeld gesteentemechanische rapporten in het kader van een vergunningaanvraag kunnen opstellen. Bepalend daarvoor zijn de criteria voor deskundigheid op het gebied voor de gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven als vermeld in bijlage C.

Onder het beheer van een groeve wordt verstaan:

- de visuele controle (en eventuele reparatie) van de toegang of, in voorkomend geval, de toegangen van de groeve;
- de visuele controle van de groeve op tekenen van illegaal betreden;
- de primaire controle met betrekking tot stabiliteit van de groeve (gesteentemechanische veiligheid).

N.B. Onder beheer valt, gelet op artikel 151 van het Mijnbouwbesluit, niet het aanbrengen van enige wijziging in de groeve.

Criteria voor zorgsysteem “gebruik door erkende berglopers”

Wil een organisatie gebruik mogen maken van de derde categorie van ander gebruik, namelijk als erkend bergloper, dan moet zij aantonen over een op het beoogde gebruik van (het betreffende deel van) de groeve gericht zorgsysteem te beschikken en dit te hanteren zodanig dat gegarandeerd wordt dat berglopers adequaat zijn opgeleid en worden begeleid om wijzigingen van de gesteentemechanische veiligheid van de groeve te herkennen en het daarmee samenhangende gevaar op instorting onderkennen. De omschrijving van het systeem bevat daarom minimaal:

1. het curriculum, de contacturen en de kwaliteit van de opleiding(en),
2. de wijze van (eigen) controle op de te volgen cursussen,
3. de wijze van (eigen) controle dat berglopers aan alle gestelde eisen voldoen,
4. de registratie van deelnemers aan cursussen en opleidingen,
5. de wijze van registratie van groeven bezoeken en andere opgedane praktijkervaring,
6. de minimum vereiste opleidingen (inclusief opfriscursussen) en praktijkervaring om als bergloper erkend te kunnen worden.
7. op welke wijze berglopers uitvoering geven aan het vergunde gebruik

Voor de duidelijkheid wordt opgemerkt dat indien berglopers in een (deel van een) groeve willen berglopen, zonder hierbij de restrictie te hebben dat dit berglopen gekoppeld is aan het vergunde gebruik, dit apart vergund moet worden.

De wijze waarop de metingen/beoordeling van de gesteentemechanische veiligheid in de groeve worden uitgevoerd

Onderzoek naar pilaarstabiliteit en plafondstabiliteit

Bij de gesteentemechanisch veiligheid wordt onderscheid gemaakt tussen pilaarstabiliteit en plafondstabiliteit. De laatste wordt ook wel dakstabiliteit genoemd.

De pilaarstabiliteit zegt iets over de kans op een grootschalige instorting en doet een uitspraak over de vraag of de pilaren sterk genoeg zijn om het daarboven gelegen gesteentelagen te dragen. Bij het onderzoek wordt door middel van o.a. berekeningen een uitspraak gedaan over de pilaarstabiliteit en de kans op een grootschalige instorting.

Als de pilaarstabiliteit voldoende is, wil dat niet zeggen dat er geen losse stukken uit het plafond kunnen vallen. Daarom is het noodzakelijk om ook een onderzoek uit te voeren naar de plafondstabiliteit.

Dit gebeurt door het 'afkloppen' van het plafond.

Omdat de pilaar- en plafondstabiliteit in de tijd kan veranderen, wordt in het rapport beschreven wanneer een volgend onderzoek nodig wordt geacht.

Quickscan (extensief gebruik en gebruik door erkende berglopers)

Bij extensief gebruik van een groeve is het risico (= kans x effect) per definitie geringer dan bij intensief gebruik. Toch dient ook bij extensief gebruik de gesteentemechanische veiligheid beoordeeld te worden, omdat anders geheel geen uitspraak gedaan kan worden over de kans op een ongewenste gebeurtenis. Bij de aanvraag om een vergunning voor extensief gebruik van een groeve dient een kaart gevoegd te worden waarop de (in gesteentemechanisch opzicht) veilige gebieden zijn aangegeven.

De veiligheid moet zijn vastgesteld door minimaal een *visuele* inspectie waarbij zowel plafond- als pilaar- als groevestabiliteit zijn beoordeeld door iemand met voldoende deskundigheid. Het voordeel van de quickscan is dan ook dat de pilaarstabiliteit niet berekend hoeft te worden en het plafond niet volledig afgeklopt hoeft te worden. De bevindingen van deze inspectie worden ook in een rapport vastgelegd. Omdat de pilaar- en plafondstabiliteit in de tijd kan veranderen, wordt in het rapport beschreven wanneer een volgend onderzoek nodig wordt geacht.

Criteria voor deskundigheid op het gebied van de gesteentemechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeven

Een deskundige moet de gesteentemechanische veiligheid van een groeve kunnen beoordelen door middel van controles van de dak- en pilaarstabiliteit van de groeve. Een deskundige moet kunnen aangeven:

- wanneer een groeve veilig is om te betreden of aldaar te vertoeven in verband met instortingsgevaar,
- hoe onveilige situaties kunnen worden herkend en worden vermeden,
- hoe van een onveilige situatie een veilige situatie gemaakt kan worden.

Om als deskundige op het gebied van de gesteentemechanische veiligheid van een groeve te kunnen worden beschouwd moet een deskundige aan de volgende criteria voldoen:

Opleiding en kennis

- Vakinhoudelijke kennis op het gebied van gesteentemechanica,
- Geologie van Zuid-Limburg (stratigrafie van de kalksteenlagen in Zuid-Limburg),
- Materiaaleigenschappen van de Zuidlimburgse kalksteen,

of

Praktijkervaring

- Ervaring op het gebied van de gesteentemechanische veiligheid verkregen tijdens het uitoefenen van een beroep op het gebied van winning, onderhoud of onderzoek van kalksteengroeven van minstens 5 jaar (niet langer dan 5 jaar geleden).

Algemeen

- Over de deskundige mogen geen gerechtvaardigde twijfels/bezwaren over zijn/haar bekwaamheid/geschiktheid/onafhankelijkheid bestaan.

Bijlage 2 – Aanvraag artikel 151 Mijnbouwbesluit voor de Sibbergroeve d.d. 30 januari 2018